

**MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W
WIERUSZOWIE**
98 – 400 WIERUSZÓW ul. RYNEK 21
tel/fax 062 78 41554; 78 41199
e-mail: wieruszow@mgops.pl; www.mgops.pl

Sprawozdanie za 2019 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020

Opracował: Anna Jurek
Zatwierdził: Małgorzata Burak

Wprowadzenie

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Gminie Wieruszów ma na celu wypracowanie profesjonalnych form wsparcia i pomocy, przy jednoczesnym założeniu dążenia do zwiększenia ich dostępności i skuteczności wobec osób uwikłanych w przemoc. Zakłada również prowadzenie skutecznej edukacji osób, działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą, dostarczanie społeczeństwu wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem oraz propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje, zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie. Zgodnie z zapisami Programu, sprawozdanie z realizacji przygotowuje Zespół Interdyscyplinarny stanowi roczne podsumowanie działań realizowanych w ramach Programu oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podstawowymi aktami prawnymi odnoszącymi się do sytuacji osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz określającymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2015.1390),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na Lata 2014–2020 przyjęty uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020

Do zadań własnych gminy, o których mówi Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizacja Programu spoczywa przede wszystkim na pracownikach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, członkach Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkach oświatowych i wymiaru sprawiedliwości. Adresatami są: cała społeczność Gminy, świadkowie przemocy w rodzinie, jej sprawcy i przede wszystkim ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze i niepełnosprawne.

Realizacja Programu w 2019 roku

Zespół Interdyscyplinarny powołany Uchwałą Nr VI/28/2011 Rady Miejskiej w Wieruszowie z dnia 7 marca 2011 roku, w ramach swych działań podejmowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 poz. 1390), przepisów szczegółowych zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,

w okresie sprawozdawczości realizował działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W roku 2019 odbyły się cztery (4) posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wieruszowie w skład, którego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie,
- Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa nr 1, im. Janusza Korczaka w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Wieruszowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego w Wieluniu
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „COR” w Wieruszowie
- Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc”, Społeczny Rzecznik Praw Dziecka

Zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z procedurą „Niebieskie karty”:

1. W przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, zobowiązani są do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

2. Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest we współpracy wyżej wymienionych podmiotów w ramach tzw. grupy roboczej.
3. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie części „A” formularza „Niebieska Karta”, która niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od daty wszczęcia procedury, jest przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Część „B” formularza „Niebieska Karta”, zawierająca pouczenie o przysługujących prawach i informację o możliwościach uzyskania pomocy, wręczana jest osobie doznającej przemocy.
4. Po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta” przewodnicząca Zespołu w terminie do 3 dni zwołuje spotkanie członków Zespołu. Członkowie zapoznają się z dokumentem i powołują grupę roboczą, celem udzielenia indywidualnej pomocy rodzinie.
5. Do udziału w grupie roboczej zapraszani są przedstawiciele wskazanych przez ustawodawcę instytucji oraz osoba doznająca przemocy, celem rozeznania indywidualnej sytuacji rodziny, pod kątem przemocy w rodzinie oraz celem wypełnienia części „C” formularza „Niebieska Karta”. Nieobecność na posiedzeniu grupy roboczej osoby doznającej przemocy nie wstrzymuje jej prac.
6. Zgodnie z obowiązującymi przepisami procedura „Niebieska Karta” może zostać zakończona z tytułu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub w związku z brakiem zasadności podejmowania działań.
7. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania, a jego zasadność omawiana jest na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Do zadań Zespołu należy integrowanie i koordynowanie działań instytucji zajmujących się przemocą poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- realizację zadań, wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Dane statystyczne dotyczące przemocy:

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin w których była realizowana procedura „NK”	38	30	20	23	22
Liczba formularzy wszczynających procedurę	25	18	15	15	15
Liczba rodzin w których została zakończona procedura „NK”	17	21	14	18	13

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego - Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie w 2019 r. wpłynęło 15 formularzy „Niebieska Karta – A”. 14 formularzy zostało wypełnionych przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie, 1 formularz wypełnili policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Praszcze.

Przewodniczący Zespołu w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2019 r. powołał 15 grup roboczych.

Działaniami interdyscyplinarnymi grup roboczych celem przeciwdziałania zjawisku przemocy zostało objętych 22 rodziny (w tym grupy robocze powołane również w ubiegłych latach).

Grupy robocze w ramach prowadzonych działań zgodnie z ustawą opracowywały i realizowały indywidualne plany pomocy w danych rodzinach, monitorowały sytuację rodzin dotkniętych przemocą. W 2019 roku odbyło się 89 spotkań grup roboczych.

Zgodnie z § 18. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” w 18 rodzinach zakończono procedurę. W 5 przypadkach ze względu na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i również w przypadku 8 rodzin członkowie grup roboczych rozstrzygnęli o braku zasadności podejmowania działań.

W ramach realizacji procedury pracownicy socjalni udzielali wsparcia w postaci szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz wsparcia finansowego w odniesieniu do potrzeb rodzin i możliwości Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie. Ponadto każdorazowo podczas wizyt w środowiskach pracownicy socjalni byli wyczuleni na przejawy stosowania przemocy w rodzinie i w ramach pracy socjalnej przeprowadzali rozmowy

uświadamiające oraz udzielali instruktażu zmierzającego do zapobiegania temu zjawisku. Ponadto osobą dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie udzielane były porady psychologiczne przez Panią psycholog, zatrudnioną przez Miejsko- Gminny w Wieruszowie oraz przed radcę prawnego – w zależności od potrzeb.

Każdorazowo, w sytuacjach, gdy problemem towarzyszącym stosowaniu przemocy wobec najbliższych był problem alkoholowy, w ramach działań grup roboczych zwracano się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Miejskim w Wieruszowie o przeprowadzenie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu celem zachowania przez tą osobę abstynencji i zachęcenia do walki z nałogiem poprzez podjęcie leczenia. Motywowano do podejmowania działań prowadzących do zachowania trzeźwego stylu życia i w miarę potrzeb do podejmowania terapii w Miejskim Ośrodku Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie.

W ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” i działań zgodnych z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w przypadku odnotowania, że zagrożone jest dobro małoletnich dzieci z rodzin objętych przemocą w rodzinie, zwracano się do Sądu Rejonowego w Wieluniu – III Wydział rodzinny i nieletnich z wnioskiem o wgląd w sytuację.

Działania podejmowane przez poszczególne instytucje realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wieruszów.

Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Wieruszów realizowały zadania z zakresu edukacji, wychowania i opieki w ramach, których uwzględniano tematykę bezpieczeństwa, profilaktyki uzależnień i przemocy wśród uczniów. Działania te realizowali nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy szkolni we współpracy z rodzicami oraz instytucjami wspierającymi rodzinę.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie

- zaplanowanie działań oraz wpisanie ich w Program Profilaktyczno-Wychowawczy Szkoły,
- diagnozowanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej uczniów (ankieta dla wychowawców),
- diagnoza sytuacji rodzinnej uczniów – (rozmowy indywidualne),
- systematyczne zajęcia indywidualne pedagoga i psychologa z uczniami z rodzin niepełnych, niewydolnych wychowawczo, ubogich, z problemami,
- objęcie opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów z problemem uzależnienia w rodzinie,
- pomoc i wsparcie dla rodziców,
- pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek,
- systematyczna współpraca z Miejskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie,
- systematyczna współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- systematyczna współpraca z kuratorem zawodowym oraz kuratorami społecznymi,
- współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej (w razie potrzeb).

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Wieruszowie

- Zorganizowano szkoleniową radę pedagogiczną na temat aktualizacji programu Sz.P.W-P z uwzględnieniem zmian w prawie oświatowym, wytycznych Kuratorium Oświaty, Ministra Edukacji Narodowej oraz wyników diagnozy sytuacji opiekuńczo – wychowawczej szkoły ze szczególnym zwróceniem uwagi na problem przemocy wśród uczniów prowadzonej przez pedagoga szkolnego.

- Udzielanie konsultacji nauczycielom, wychowawcom klas i rodzicom w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze.
- Przeprowadzono 130 rozmów z rodzicami, uczniów wymagających szczególnej opieki i pomocy wychowawczej ze względu na niewłaściwe zachowania w szkole.
- Zorganizowano 9 rodzajów zajęć pozalekcyjnych w różnych grupach wiekowych dla około 120 uczniów.
- Realizacja programu profilaktycznego „Żyj z pasją”, który adresowany jest do uczniów wymagających pomocy psychologiczno – pedagogicznej. W ubiegłym roku przeprowadzono 7 wywiadów z osobami, które żyją z pasją.
- Współpraca z instytucjami: Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie, kuratorem zawodowym Sądu Rejonowego w Wieluniu i organizacjami społecznymi – SI „KOS”, Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Wierusz”, Punktem Interwencji Kryzysowej – w zakresie podjęcia wspólnych działań profilaktycznych.
- Przeprowadzenie 20 godzin wychowawczych w klasach IV – VIII na tematy związane z profilaktyką przemocy i następnie omówione z wychowawcami danych klas.
- Przeprowadzenie 18 interwencji wobec uczniów stosujących przemoc w szkole wobec rówieśników.
- Uczestniczono w spotkaniach Grupy Wsparcia dla pedagogów szkolnych /raz w miesiącu/ podczas których wymieniano się doświadczeniami różnych szkół m.in. w zakresie profilaktyki przemocy wśród dzieci i młodzieży.
- Uczestniczono w spotkaniach i szkoleniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych.
- Na bieżąco współpracowano z dzielnicowymi z KPP w Wieruszowie w zakresie profilaktyki przemocy i rozwiązywania problemów wychowawczych.

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Wieruszowie

- Prowadzenie zajęć przez wychowawców klas w ramach godzin wychowawczych
- tematyce uzależnień / zgodnie z programem wychowawczo – profilaktycznym szkoły/.
- Pedagogizacja rodziców na wywiadówkach szkolnych przez wychowawców oraz specjalistów – kierownika MOPTUiW w Wieruszowie.
- Warsztaty dla uczniów z psychologiem.
- Udział w programach profilaktyki zdrowotnej:
 - „Trzymaj formę”

- „Stop dopalaczom”
- Szkolne konkursy o tematyce uzależnień.
- Projekty prozdrowotne
- Gazetki tematyczne w klasach.
- Wystawy na terenie szkoły.
- Współpraca z przedstawicielami służby zdrowia w ramach w/w tematyki.

Miejsko Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie.

1. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie adresowane do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Działania prowadzone w formie indywidualnych sesji terapeutycznych ukierunkowane były na niwelowanie psychologicznych skutków doświadczanej przemocy oraz wzmocnieniu świadomości praw osobistych i zdobyciu umiejętności niezbędnych do korzystania z nich. Prowadzone były również konsultacje/ porady mające na celu motywację do korzystania z instytucjonalnych form pomocy oraz wsparcia psychologicznego.

W roku 2019 przeprowadzono 40 indywidualnych sesji terapeutycznych oraz 60 porad/konsultacji specjalistów dla osób doświadczających przemocy.

2. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie adresowane jest również do sprawców przemocy. Działania prowadzone w formie indywidualnych sesji terapeutycznych ukierunkowane były na wzbudzanie świadomości u sprawców dot. własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, zrozumienie psychologicznych aspektów dotyczących przemocy oraz nabyciu umiejętności zapobiegania wybuchom złości i agresji. Porady/konsultacje miały na celu uświadomienie sprawcy czym jest przemoc, uznanie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy oraz motywację do skorzystania z terapii.

3. Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”.

Pracownik Ośrodka czynnie uczestniczył w 21 spotkaniach grup roboczych powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

4. Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Realizując zadania statutowe Ośrodek prowadził profilaktykę uzależnień we wszystkich szkołach Gminy Wieruszów. Jednym z elementów treści jakie były przekazywane w profilaktyce był problem przemocy w rodzinie. Przy okazji wywiadówek w szkołach promowane było Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie.

5. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie.

Pracownicy Ośrodka posiadają niezbędne kwalifikacje do pracy w ofiarami sprawcami przemocy. Dwóch pracowników Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie posiada ponad 100 godzin szkolenia w tym zakresie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie na bieżąco współpracuje na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego, szkołami, sądami, kuratorami.
- W 2019 roku w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielono 10 porad dla mieszkańców Gminy Wieruszów.
- Powiat wieruszowski w ramach zlecenia zadania publicznego Caritas Diecezji Kaliskiej w Kaliszu zabezpiecza m.in. 5 miejsc noclegowych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w kryzysie. Z pomocy ww. Ośrodka mogą korzystać również osoby dotknięte przemocą w rodzinie. W 2019 roku w POIK nie była umieszczona żadna osoba z terenu gminy Wieruszów z tytułu przemocy domowej.
- PCPR w Wieruszowie corocznie informuje Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego, Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie, Prokuraturę Rejonową w Wieluniu, Sąd Rejonowy w Wieluniu o możliwości bieżącego zgłaszania do PCPR osób chętnych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej.

Podsumowanie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Wieruszów były realizowane zgodnie z programem oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa, a także wewnętrzne wytyczne w instytucjach, działających w przedmiotowej sprawie. Ważnym atutem były wypracowane formy współpracy między poszczególnymi instytucjami, które na co dzień zajmują się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc.

Wnioski końcowe:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami głównie pomocą społeczną, Policją, MOPTUiW, służbą zdrowia, oświatą, Sądem oraz GKRPA.
2. Szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy.
3. Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. wykorzystanie pracy socjalnej oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.